

Svensk författningssamling

Lag om ändring i lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare

SFS 2026:1643

Publicerad
den 26 augusti 2026

Utfärdad den 20 augusti 2026

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs att 11 och 17 §§ lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare ska ha följande lydelse.

11 §² I fråga om den som misstänks för att ha begått brott innan han eller hon fyllt arton år ska åklagaren, innan beslut fattas i åtalsfrågan, inhämta yttrande från socialnämnden i den kommun som enligt socialtjänstlagen (2025:400) har ansvaret för den unge, om denne har erkänt gärningen eller det annars finns skäligen misstanke att han eller hon har begått brottet och sådant yttrande inte inhämtats under förundersökningen. Yttrande behöver inte inhämtas om brottet är ringa, om det är uppenbart att det finns förutsättningar för straffvarning eller åtalsunderlåtelse eller om det annars är obehövligt.

Om förundersökningen gäller brott på vilket fängelse kan följa, ska, om möjligt, undersökningsledaren begära ett sådant yttrande som avses i första stycket senast i samband med delgivning av brottsmisstanke enligt 23 kap. 18 § första stycket rättegångsbalken.

Ett yttrande ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som nämnden tidigare har vidtagit i fråga om den unge samt en bedömning av om den unge har ett särskilt behov av åtgärder som syftar till att motverka att han eller hon utvecklas ogynnsamt. Yttrandet ska i förekommande fall även innehålla en redovisning av i vilken utsträckning den unge fullgjort en sådan tidigare utdömd ungdomsvård eller ungdomstjänst som nämnden har uppgift om. Vidare ska yttrandet innehålla en redovisning av de åtgärder som nämnden avser att vidta. Åtgärderna ska redovisas i ett ungdomskontrakt om de vidtas med stöd av socialtjänstlagen, en särskild genomförandeplan om de vidtas med stöd av lagen (2026:1637) om insatser inom socialtjänsten när samtycke saknas och en vårdplan om de vidtas med stöd av lagen (2026:1600) om omhändertagande för vård av barn och unga. Arten, omfattningen och varaktigheten av åtgärderna ska framgå av kontraktet, den särskilda genomförandeplanen eller vårdplanen. Yttrandet ska, om undersökningsledaren eller, i de fall som avses i första stycket, åklagaren begär det eller om nämnden finner det nödvändigt, även innehålla en redogörelse för den unges personliga utveckling och levnadsomständigheter i övrigt. Ett yttrande ska också innehålla en bedömning av om ungdomstjänst är en lämplig påföljd med hänsyn till den unges person och övriga omständigheter.

Nämnden ska även utan samband med yttrande lämna den som har ansvar för att inhämta yttrande de upplysningar som denne begär i fråga om den unge.

¹ Prop. 2025/26:295, bet. 2025/26:SoU39, rskr. 2025/26:433.

² Senaste lydelse 2026:1608.

17 §³ Straffvarning får beslutas, om den unge blir föremål för sådan åtgärd som anges nedan och det med skäl kan antas att därigenom vidtas vad som är lämpligast för den unge:

1. vård eller annan åtgärd enligt socialtjänstlagen (2025:400),
2. åtgärder enligt lagen (2026:1637) om insatser inom socialtjänsten när samtycke saknas,
3. omhändertagande eller annan åtgärd enligt lagen (2026:1600) om omhändertagande för vård av barn och unga, eller
4. annan åtgärd som innebär att den unge får hjälp eller stöd.

Straffvarning får också beslutas, om det är uppenbart att brottet har skett av okynne eller förhastande.

Vid bedömningen av om straffvarning ska beslutas ska åklagaren utöver vad som följer av första och andra styckena särskilt beakta den unges vilja att ersätta målsäganden för skada som uppkommit genom brottet, att avhjälpa eller begränsa skadan, att på annat sätt gottgöra målsäganden eller att medverka till att medling kommer till stånd enligt lagen (2002:445) om medling med anledning av brott.

Straffvarning får inte beslutas, om något väsentligt allmänt eller enskilt intresse därigenom åsidosätts. Vid bedömningen av om något väsentligt allmänt intresse åsidosätts ska det särskilt beaktas om den unge tidigare har gjort sig skyldig till brott.

Denna lag träder i kraft den 2 januari 2027.

På regeringens vägnar

GUNNAR STRÖMMER

Ida Lönneborg
(Justitiedepartementet)

³ Senaste lydelse 2026:1608.